

В.В. Селігей

## ПОЛЕМІКА ЯК КЛЮЧ ДО УЯВЛЕНЬ ФРЕНКА ЧІНА ПРО СУСПІЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Визначаючи своїм завданням формування «правдивого» (real) сіно-американського дискурсу, Френк Чін веде запеклу полеміку з письменниками та дослідниками його творчості, які на його думку, не правильно розуміють завдання та призначення сіно-американської літератури.

Боротьба Ф. Чіна з традиціями «білої» літератури, вибудовування художнього дискурсу, який би відбивав культурно-історичний досвід сіно-американської імміграції, є головними питаннями вивчення творчості письменника в американському літературознавстві. Ці питання, вперше сформульовані в статтях Кай-ю Сю та Хелен Палубинскас (передмова до оповідання «Food for all his dead» в антології «Asian American Authors», 1972), Мірон Саймон («Two Angry Ethnic Writers», 1976), Ілейн Кім («Frank Chin: The Chinatown Cowboy and His Backtalk», 1978), до сьогодні зберігають актуальність. Як зазначають Джонатан Лі та Кейтлін Надіо (Jonathan H. X. Lee, Kathleen M. Nadeau, Encyclopedia of Asian American Folklore and Folklife, 2011), творчість Ф. Чіна головним чином спрямована на «відновлення азіато-американської мужності та зухвалості» [7, р. 82]. Такий погляд є виправданим тільки стосовно ранньої творчості письменника. Резонансним твором, що в ньому висловлюються погляди Ф. Чіна щодо сіно-американської культури та літератури, є передмова до антології «Айййіііі!...», під назвою «Прийдіть усі справжні та хибні азіатські американські письменники» («Come All Ye Asian American Writers of the Real and the Fake» - The Big AIIIEEEEE! An Anthology of Chinese and Japanese American Literature, 1991), яка пізніше неодноразово публікувалась як окрема стаття. Цей маніфест, як свідчить праця Джини Масіквісмі та Сена Міцгіра виявився доволі життєздатним, слугуючи за орієнтир творчості не тільки Ф. Чіну та його послідовникам, але й письменникам й дослідникам більш широкого пласта літератури вихідців з Південно-східної Азії: К. Булосан, Д. Палюмбо-Лю, Е. Сан Цзюань, Дж. Лагірі [8, 226].

Образи героїв оповідань та п'єс Френка Чіна, головною рисою яких є прагнення звільнитись від стереотипів старого чайнатауну багато в чому створені по аналогії з героями творів Ральфа Елісона (Ralph Ellison, 1914 – 1994), Амірі Бараки (Amiri Baraka, 1934), Елдріджа Клівера (Eldridge Cleaver, 1935 – 1998), які втілюють ідеал «чорної сили». Спорідненість між творчістю Р. Елісона, зокрема між духовними пошуками безіменного протагоніста роману Елісона «Невидимий Чоловік» («Invisible Man», 1952), та Улісса Гуаня, героя роману Ф. Чіна «Хайвей Ганга Діна» («Gunga Din Highway»),

1994) простежується в тому, що обидва письменники протистоять стереотипу жіночності, яку нав'язує чорній та жовтій расам масова культура<sup>1</sup>.

Д. І. Кім вважає за доцільне іменувати ідеал, який пропонується в творах Ф. Чіна, «Жовтою Силою» (Yellow Power) [6, 125]. Це позначення видається доречним завдяки тому, що воно нагадує поширене за часів Другої Світової війни кліше «Жовта Загроза» (Yellow Peril), – комплекс стереотипів, який асоціюється з цим іменуванням, де-конструктивно тематизується Френком Чіном в образах Американця Конга («Дональд Дак»), Фу Ман-чу («Хайвей Ганга Діна»).

Зазначимо, що суперечливість критико-аналітичної оцінки творчості Френка Чіна обумовлена своєрідністю завдання, яке ставить перед собою письменник: відбити поєднання в культурі та свідомості мешканців чайнатауну американського та китайського світосприйняття. Перетинання, синтезування, сплавлення елементів західної та східної художньої традиції, прагнення Френка Чіна поєднати універсальність та автентичність призводить до того, що його творчість може сприйматися як дискурс «культурного іншого» як американськими, так й сіно-американськими й китайськими дослідниками. В зв'язку з цим, визначення творчості Ф. Чіна як зразку альтернативної («маскулінної», на протизвагу «фемінній», представленої творами Дж. С. Вонг, М. Х. Кінгстон, Е. Тан) форми сіно-американського дискурсу (окремого від літератури мейнстріму), залишається базовим для американських досліджень творчості Френка Чіна.

Полеміка з явними та уявними апологетами «расистських» стереотипів ведеться Френком Чіном й у художніх творах. Тут слід виділити післямову до збірки оповідань «Чінамен Пасифік і Фріско Р. Р. Ко», в якій вміщено їдку пародію на роман М. Х. Кінгстон «Жінка-воїтель» – «Немужній Воїн» («Unmanly Warrior»), сповідь героїні роману «Хайвей Ганга Діна» Пандори Той (красномовно озаглавлена «Невротична екзотична орієнтотоксична» «Neurotic Exotic Orientoxic» [2, 168]), в якій пародіюється міфотворчий експеримент Е. Тан, спрямований на переосмислення образу-символу Чан-є (невірної дружини стрільця І, що була покарана ув'язненням на Місяці). Прикладом більш зрілої, вираженої полеміки є есе письменника, зокрема «Чінамен в Сінгапурі» («A Chinaman In Singapore», 1998) та листування з Сю Ін-го, авторкою єдиної в світі монографії, присвяченої творчості Ф. Чіна [11].

Переконання Френка Чіна щодо завдань, змісту та поетики сіно-американської літератури, висловлені від першої особи, дають ключ до авторського бачення трьох найголовніших проблем його творчості – художнього вибудовування ідентичності чайнатауну та китайських американців як «свого» для американського контексту образу (ця мета протиставляється завданню вибудовування дискурсу «відмінності», яке здебільшого ставлять перед собою сіно-американські письменники попередніх поколінь), зв'язку (а не ототожнення) з китайською культурою,

<sup>1</sup> Вельми відома думка Роберта Е. Парка: «Negro "is primarily an artist, loving life for its own sake. His *métier* is expression rather than action. He is, so to speak, the lady among the races», «Race and Culture», 1950

тобто ставлення до неї як до скарбниці досвіду, що має універсальну цінність. Завдяки такому розумінню стає можливим співвіднесення роздумів Шекспіра та Сунь-цзи, створення художніх образів, що однаковим чином укорінені в давньогрецьку та давньокитайську міфопоетику. Третє завдання – вибудовування сіно-американської ідентичності на тлі всесвітньої культури. В межах цього завдання, образи, що або переосмислюються Френком Чіном (Чарлі Чан, Фу Ман-чу Гонконзька Дівчина-Мрія), або, як, наприклад, образи чінамена та чайнатаунівського ковбою, розробляються через модернізацію художнього простору.

Виконання цих завдань, на думку Френка Чіна, вимагає спростування авторитету усталеної традиції у художньому освоєнні сіно-американського досвіду. Ця думка є провідною ідеєю згаданої статті «Прийдіть усі.....», де простежуються витoki сіно-американського дискурсу з літератури християнських місіонерів. Розглядаючи чоловічі образи в творах Дж. С. Вонг та М. Х. Кінгстон, Френк Чін простежує їх генетичний зв'язок з образом А-Сіня, що був створений Чарльзом Шепардом в проповідницькому романі «Шляхи А-Сіня» (Charles R. Shepherd, «The ways of Ah Sin: A composite narrative of things as they are», 1923), як уособлення китайського варварства та невігластва. Френк Чін зазначає, що цей образ передається у спадок від одного покоління сіно-американських письменників до іншого, як такий, що не зашкоджує расистським стереотипам й не суперечить «білому істеблішменту» [4, 12]. Слідування започаткованій Ч. Шепардом стилістиці, відмінними рисами якої є наголошення на слабкості та беззахисності китайських жінок перед жорсткими китайськими чоловіками, як зауважує Ф. Чін, розуміється сіно-американськими письменниками та драматургами як запорука успіху [2, 109].

Другий об'єкт критики Френка Чіна – це викривлення в творчості зазначених письменниць китайської культури, зокрема представлення жінконенавісництва як головного змісту конфуціанської етики, та довільна переробка міфопоетичних образів (центральный об'єкт критики Френка Чіна – образ Фа Му-лан, який набуває в трактовці М. Х. Кінгстон рис Юе Фея, в історії якої щасливий фінал підміняється нещасливим). Зміст цієї полеміки розкривається у звинуваченнях в довільності модифікації реалій китайської культури, з якими Френк Чін звертається до письменників, позначених ним як хибні письменники («writers of the fake» на відміну від себе, та інших авторів, чиї твори увійшли до антології «Аййііііі!...»: Лосона Інади, Шона Вонга, Діани Чан, Е. М. Ітон, які отримали визначення «справжні письменники» «writers of the real»). Хоча ці звинувачення звучать в багатьох художніх й публіцистичних творах та публічних виступах письменника, найбільш показовим випадком цієї полеміки ми вважаємо діалог письменника з дослідницею його творчості Сю Ін-го, якій належить одна з центральних праць, присвячених вивченню творчості Френка Чіна<sup>2</sup> -

<sup>2</sup> В китайському літературознавстві Френк Чін відомий під китайським іменем - 赵健秀 - Zhào Jiàn Xiù - Чжао Цзянь-сю

монографія «Література нащадків китайських іммігрантів в транскультурній перспективі — дослідження творів Френка Чіна» (跨文化视野下的美国华裔文学-赵健秀作品研究, 2008). В центрі дослідження — проблема самоідентифікації в творчості Френка Чіна, своєрідності художнього мовлення та художні функції англійського сленгу чайнатауну, інтерпретація поетики й семантики «Військового мистецтва Сунь-цзи» (5 – 3 ст. до н. е.) та «Трицарства» (XIV ст.), своєрідність топосу китайської їжі та ставлення до жінок. Сю Ін-го висвітлює ключові проблеми вивчення ранньої творчості Френка Чіна, які розробляються в китайському літературознавстві, розглядає питання, які не потрапляють в коло зору американських дослідників. Особливу цінність складає дослідження транскультурного діалогу, який Френк Чін веде з Шекспіром та Сунь-цзи.

Перша проблема, до якої звертається Сю Ін-го, пов'язана з визначенням своєрідності самоідентифікації героїв Френка Чіна. Аналіз Сю Ін-го побудований на основі зіставлення англomовних виразів на позначення американців китайського походження та зіставлення з їх китайськими еквівалентами: Chinese – 中国人 (zhōng guó rén – Китай -людина), overseas Chinese 海外华人 (hǎi wài huá rén за морем Китай людина), Chinese American – 在美国华裔 (zài měiguó huá yì в Америці Китай нащадок іммігрантів). Звертаючись до п'єс, оповідань та есе письменника, Сю Ін-го доходить висновку, що ідентифікація «чайнамен», що, на думку Френка Чіна має позначати сіно-американців, які не піддаються акультурації та американізації й не наслідують екзотичні стереотипи, нав'язані «білим істеблішментом», не має фактичних відповідників. На думку Сю Ін-го, зміст «чінамен» може відбивати тільки суб'єктивно авторське, індивідуальне світовідчуття Френка Чіна. Розглядаючи тему боротьби з орієнталістськими тенденціями в сіно-американській літературі як одну з головних тем творчості письменника, Сю Ін-го доходить висновку, що ключовим для концепту «чайнамен», розроблюваного Френком Чіном, є образ «сильного китайця». Беручи до уваги індивідуальний характер змісту, який Френк Чін вкладає у слово «чайнамен» дослідниця не погоджується з думкою Френка Чіна, що слово «чайнамен» слід перекладати як «唐人» (táng rén - Тан – одне з традиційних йменувань китайської держави, названої за прізвищем імператорської династії, що правила протягом трьох століть, з 618 по 907 рр. )- словом, що є улюбленою самоназвою китайців, що мешкають за кордоном [5, 12] (пор. 唐人街táng rén jiē – вулиця танців - чайнатаун, 唐老鸭 - táng lǎo yā - танська качка - китайський переклад назви роману «Дональд Дак»).

Одним з напрямків дослідження Сю Ін-го концепту «чінамен» є зіставлення з образом «Китайських чоловіків» (China men), представленим в однойменному творі М. Х. Кінгстон. Сю Ін-го зазначає, що ці два образи зовсім не тотожні. Сю Ін-го помічає, що герої М. Х. Кінгстон ідентифікують себе як китайці «chinese», а герої Ф. Чіна подаються як американці [4, 52]. На нашу думку, Френк Чін прагне подати своїх героїв не як американців, а як

просто людей, що живуть у просторі перетину багатьох культур (про що переконливо свідчить пряме мовлення самого письменника в есе «Чінамен в Сінгапурі»).

Відповідь Ф. Чіна на численні зауваження дає ключ до імаготипічного виміру художніх побудов Френка Чіна. Сю Ін-го, попри свій статус китайської дослідниці, що передбачає її компетентність в китайській культурній традиції, з точки зору Френка Чіна, займає позицію «чужої», «іншої» для художнього світу китайськості, вибудованого Френком Чіном. Пояснюючи це твердження, звернімося до відкритого листування Сю Ін-го та Френка Чіна. В електронному листі<sup>3</sup> до Сю Ін-го Ф. Чін зазначає, що його інтерпретація спрямована на несуперечливе висвітлення глибоких шарів змісту китайської образності, тоді як інтерпретація, що здійснюється М. Х. Кінгстон, прикладами якої є образ татуйованої Му-лань, перекази звичаїв про оцінювання дружини за гучністю відрижки її чоловіка, міфи про Місячну Леді (дружину Стрільця I) (Moon Lady), що розповідаються героями творів А. Тан — це цілковито довільна побудова, зв'язок якої з китайською традицією довести неможливо [11, 49]. Найбільш гостро Френк Чін відзивається про реконструкцію образу Му-лань, здійснену М. Х. Кінгстон. На думку Ф. Чіна, наділення Му-лань татуюванням неприпустиме з погляду на те, що в її часи татуювання було різновидом покарання за злочини, отже, дівчина з заможної родини, яка все життя провела вдома, не могла мати татуювання [11, 172]. Контраргументація Сю Ін-го стосується переосмислення Ф. Чіном змісту китайського трактату «Сунь-цзи бінфа». Звертаючись до оригінального тексту трактату, китайська дослідниця не знаходить в ньому твердження «життя — це війна», яке Френк Чін приписує Сунь-цзи. Ф. Чін пояснює, що хоча вислову «життя — це війна» у буквальній формі в трактаті немає, однак, цей вислів відбиває головний задум, висловлений у початковому реченні трактату<sup>4</sup>, який оцінювався сучасниками не як поради щодо ведення військових справ, а як загальножиттєва настанова.

В листуванні з Сю Ін-го Ф. Чін висвітлює загальнолюдський зміст трактату, порівнюючи твердження «життя — це війна» з відомим шекспірівським висловом «життя — це театр». Аналізуючи зміст сонету № 94 [11, 226], Френк Чін зазначає, що Шекспір під впливом історичних обставин висловив ту саму думку, що криється у роздумах Сунь-цзи про обман як секрет військового мистецтва, отже, й запоруку успіху в житті. Аргументуючи свою думку, Френк Чін пропонує порівняти вислови Шекспіра «They that have the power to hurt and will do none» та «That do not do the thing they most do show» з висловами Сунь-цзи «the acme of military skill is to take the enemy state without losing a life, or taking a life» та «all strategy is

<sup>3</sup> Від 01.03.2003, [11, 151].

<sup>4</sup> Військова справа це важлива державна справа, основа смерті та життя, шлях існування та загибелі, цю справу не можна не вивчати

兵者，国之大事，死生之地，存亡之道，不可不察也 [10, 1]。

based on deception» [11, 226]. Ці вислови, на відміну від вислову «життя – це війна», відповідають китайському тексту трактату «Сунь-цзи», але можливість їх застосування як естетичних концептів або життєвої настанови вимагає доведення навіть для самого Френка Чіна. Письменник пропонує замінити слово «війна» словом «життя», щоб побачити універсальність спостережень Сунь-цзи. Отже, Френк Чін не заперечує, що він, як й Е. Тан та М. Х. Кінгстон, вдається до перегляду китайської традиції. Однак, на відміну від Сю Ін-го, Ф. Чін бачить істотну різницю у способі «прочитання» китайської духовної спадщини. Він наголошує, що його власне розуміння китайської традиції має беззаперечне підґрунтя у змісті прецедентних текстів китайського канону.

Ця думка розвивається письменником в есе «Чінамен в Сінгапурі». Промовляючи від першої особи, Френк Чін знов критикує творчість М. Х. Кінгстон, зокрема її твердження, що вона працює над «П'ятою книгою миру», яка має завершити загублені китайські «Чотири книги миру». Ф. Чін зазначає, що «кожний важливий текст неодмінно підпадає опису, критиці, аналізу, цитуванню, є об'єктом суперечок, інсценування пародіювання в популярній культурі» [1, 397]. Література, за своїм визначенням, - це не просто текст, це прочитання й порівняння, зіставлення текстів, в усій китайській літературі немає жодної згадки, жодного слова аналізу або критики Книги Миру. На відміну від «Книги Миру», балада про Му-лань живе у літературі [1, 398].

Доказом «американськості» художньої манери М. Х. Кінгстон для Френка Чіна є її звернення до автобіографічної форми.

Розкриваючи це питання в есе «Чінамен в Сінгапурі», Ф. Чін запитує своїх китайсько-сінгапурських співбесідників: чи міг, наприклад, Гуань Юй написати автобіографію. Це питання, як й наступне питання про те, чи міг би Мао Цзе-дун написати автобіографію, викликає у його співбесідників тільки посмішку. Френк Чін зазначає, що автобіографія як літературна форма походить від сповіді, жанру християнської літератури, зразками якої є «Сповіді» св. Августина та «Сповіді» Руссо [1, 401]. На думку Ф. Чіна, звернення до автобіографії обумовлене сумнівами у ідентичності, які не можуть виникнути у китайців, оскільки вони завжди знають, ким вони є<sup>5</sup> [1, 402]. В цьому спостереженні знов піднімається тема життя як війни, оскільки за переконанням Ф. Чіна, китайці думають про себе як про солдатів, отже, прояв сумнівів та коливань, за їх переконанням, стане на користь їх ворогам. Попри запеклу полеміку, зіставлення поглядів М. Х. Кінгстон та Ф. Чіна дозволяє виявити багато спільного в їх тлумаченні китайськості. Згадаємо, що М. Х. Кінгстон обрала символом китайськості, як й Ф. Чін, військову фігуру. З нашої точки зору, образ Фа Му-лань, створений М. Х. Кінгстон, навіть більшою мірою войовничий, ніж образ Гуань Юя, вплетений в образну систему творів Ф. Чіна. Звернімо увагу на те, що визначаючи китайську

<sup>5</sup> За переконанням Френка Чіна, китайці усвідомлюють себе солдатами від народження (born soldiers [1, p. 403])

ідентичність, Ф. Чін завжди використовує слово «солдат» (soldier) й ніколи «воїн» (warrior), яке використовує М. Х. Кінгстон. Протиріччя між Ф. Чіном та М. Х. Кінгстон, або між художніми світами, які уособлюють ці письменники, не є свідченням принципової відмінності у художній манері або у світобаченні, скоріше, творчість Ф. Чіна та Максін Хонг Кінгстон – це крайнощі, що сходяться. Категорії жіночності та мужності, які застосовують ці письменники, як й інші слова, що позначають полярні поняття, примушують згадати класичну китайську естетику, ідеал якої уявлявся як гармонія інь-ян. Звернення до двоїстого тлумачення концепту інь-ян, викладеного в дослідженні видатного російського філософа сходознавця А. А. Маслова, згідно якому гармонія інь-ян може розумітись або як рівноправний союз, прикладом якого є улюблений Ф. Чіном союз дракона та птаха фен, або як сполучення невичерпного, непередаваного значення (інь) та обмежених форм його репрезентації (ян), виявляється плідним при аналізі своєрідності переосмислення китайської традиції в поезиці та семантиці п'єс та романів Ф. Чіна.

Як свідчить підсумок аргументації Ф. Чіна, наведений у згаданому есе, а також найпізніші записи у персональному блогу письменника, його звинувачення, як й на початку його літературної кар'єри, сфокусовані не на художній творчості, що поширює «расистські» стереотипи, а на самому укладі світу американської літератури, який не допускає поширення творів, художній світ яких вибудовується навколо «інших» американців. Щоб пояснити це твердження, згадаємо спостереження М. Саймон, що датуються 1974 р. про обурення Ф. Чіна з приводу того, що американські видавці не пропускають твори, в яких йдеться про справжній азіато-американський досвід. Подібна думка наявна й в монографії Сю Ін-го, де зазначається, що китайські філологи-американознавці не мають уявлення про маркетингову політику американських видавництв, завдяки якій азіато-американська література представлена тільки творами, що слідує канонам, започаткованим Дж. С. Вонг, Ч. Я. Лі та М. Х. Кінгстон [11, 45]. В останньому пості (від 19.11.2011) констатується, що серця як білих, так й жовтих американців належать «Дональдні Кемерон<sup>6</sup>, її клонам та Чарлі Чану»[5].

В полеміці Ф. Чіна, як й в усій його творчості бачимо не прагнення втілити сіно-американський характер та ідеали, а вийти за межі етнічного, політичного – до загальнолюдського виміру людяності. Різноманітні твори Ф. Чіна задумані як відображення особливостей незалежної від расових відмінностей загальнолюдської свідомості та загальнолюдських прагнень. Це проявляється в численних алюзіях на літературну спадщину західного світу, інтертекстуальних зв'язках з образами давньогрецької міфології, в

---

<sup>6</sup> Donaldina Cameron (1869 – 1968), місіонерка, в заслугу якій ставиться заснування численних англійських шкіл у чайнатауні м. Сан-Франциско, спасіння нелегальних китайських іммігранток з китайських публічних домів. Френк Чін переконливо звинувачує Д. Кемерон у расизмі та використанні китаянок у публічних домах для білих [5].

модернізації художньої оповіді про сіно-американську свідомість за джойсівськими зразками.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Chin F. Bulletproof Buddhists and other essays /Chin Frank. – University of Hawaii Press, 1998.– 431p.
2. Chin F. Gunga Din Highway / Frank Chin. – Minneapolis: Coffee House Press, 1994. – 404 p.
3. Chin F. Letters to Michael Kirby / Frank Chin // The Drama Review. – 22 Oct. – 23 Nov. 1976.
4. Chin, F. Come All Ye Asian American Writers Of The Real and The Fake / Frank Chin // The Big Aiiieeeee! An Anthology of Chinese American and Japanese American Literature. – New York: Meridian, 1991. – P. 3- 64.
5. Frank Chin Blog /[Электронный ресурс]. – Режим доступа: [www.chintalks.blogspot.com](http://www.chintalks.blogspot.com)
6. [Kim D. Y.](#) Writing manhood in black and yellow: Ralph Ellison, Frank Chin, and the literary politics of identity / D. Y. Kim. – Stanford University Press, 2005. – 286 p.
7. Lee, J. H. X., Nadeau, K. M. Encyclopedia of Asian American Folklore and Folklife: Embodying Asian/American Sexualities / Jonathan H. X. Lee, Kathleen M. Nadeau. – ABC-CLIO, 2011. – 1254 p.
8. Masequesmay G., Metzger S. Embodying Asian/American Sexualities / Gina Maséquesmay, Sean Metzger. – Lexington Books, 2010. –188 p.
9. McDonald D. R. Introduction / McDonald D. R. // Chin F. The Chickencoop Chinaman and The Year of the Dragon. – Seattle and London: University of Washington Press, 1981. – P. ix – xxix.
10. 孙子 孙子兵法。 - 外语教学与研究出版社：北京，1997。页数：58。
11. 徐颖果 跨文化视野下的美国华裔文学 – 赵健秀作品研究/南开大学出版社, 2008. 页数：234。

## Аннотация

Селигей В. В. Осмысление транскультурности в полемике Френка Чина

В данной статье впервые в отечественном литературоведении предпринят анализ полемики Френка Чина с сино-американскими писателями и исследователями сино-американской литературы в связи с проблемой определения сино-американской литературы как дискурса экзотичности, инаковости или гибридной идентичности. В центре исследования – проблема выстраивания художественного мира сино-американского сознания в планетарном контексте. Исследование полемики Френка Чина позволяет



увидеть новые измерения транскультурации в поэтике и семантике художественного творчества писателя.

#### Анотація

Селігей В.В. Полеміка як ключ до уявлень Френка Чіна про суспільне призначення літератури

В поданій статті вперше у вітчизняному літературознавстві здійснено аналіз полеміки Френка Чіна з сіно-американськими письменниками та дослідниками сіно-американської літератури щодо проблеми визначення сіно-американської літератури як дискурсу екзотичності та інакшості або гібридної ідентичності. В центрі дослідження – проблема вибудовування художнього світу сіно-американської свідомості в планетарному контексті. Дослідження полеміки Френка Чіна дозволяє побачити нові виміри транскультурації в поетиці та семантиці художньої творчості письменника.

#### Summary

Seligey V. V. Defining the social value of literature in Frank Chin's polemical writings

This article is the first attempt in Ukrainian comparative literature that focuses on the analysis of Frank Chin's polemics on the problem of defining Chinese American literary discourse as one of exoticism and otherness or hybrid identity. The main the article is focused on the problem of constructing the artistic world portraying Chinese American conscience in the planetary context. Studying of poorly studied Frank Chin's polemics makes it easier to elucidate some new dimension of transculturation in poetics and semantics of the writer's artistic work.

Статья прорецензирована и рекомендована к печати  
д.ф.н. проф. Липиной В. И.